

Az Újság

MAGYAR KRESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztő: Pétery Lajos ügyvéd.
Szerkesztő és kiadóhivatal: Toldi Miklós-tér 15.

Felölös szerkesztő és kiadó: Gaál Sándor.
Előfizetés egy hónapra helyben 1.20 Pengő, vidékre 2.— Pengő

A miniszterelnök és több miniszter társa vasárnap az ország különböző városaiban ismertette a Magyar Élet Pártjának és a kormány feladatának célkitűzéseit

Tizenegy pártvezetőségi értekezletet tartott vasárnap a M.E.P.

A kormány a parlament karácsonyi szünetét felhasználja arra, hogy célkitűzését és a M.E.P. programját az ország különböző vidékén ismertesse. Vasárnap 11 pártvezetőségi értekezletet tartott. Fokozta az érdeklődést, hogy a felszólalók a határon túl maradt magyar testvéreink tragikus helyzetéről is megemlékeztek.

Gróf Teleky Pál miniszterelnök Miskolcon tartott beszédet. Újév kezdetén — mondotta — hálások lehetünk a körülményeknek, hogy nyugodtan élhetünk. Spanyolországban minden második embernek van csak cipője. Aki ma egy kockacukorral issza kávéját, de már holnap, csak féllel ihatja — az még nem jelent nemzeti veszedelmet. Nem feltétlenül szükséges 22 fokos szobában ülni, hacsak 12 fokos a meleg, az sem tragédia. Franciaországban és Európa többi országaiban sokkal nagyobb nélkülözések játszódnak le. Mi eddig csak győztünk, felszabadítottuk magyar testvéreinket Erdély egy részében. Tudjuk, hogy fejünk fölül még a veszélyt hozó felhők nem oszlottak el. Előrelátható és előre nem látható veszély fenyegethet, de mi szembe nézünk minden veszedelemmel. Van hitünk és erőnk. Minden nemzetnek vigyázni kell lelkierejére és ezt mi is megőrizzük. Képességeink megérdemlik, hogy a Duna ezen szakaszán vezetés szerepéhez jussunk. Aztán a tervgazdálkodást ismertette.

Varga József ipariügyi államtitkár szegedi beszéde nagy feltűnést keltett. Hangoztatta: a magyar kormány a bécsi döntés után baráti jószomszédi viszonyt kívánt teremteni Romániával, de ezt a jószándékot nem tudta megvalósítani. Valószínű azért, mert Romániában forradalmi állapotok vannak és a kormány nem ura cselekedetének. A magyar kormány nem nézheti, hogy román megszállás alatt levő területeken a magyarságot üldözzék. Hangoztatta Magyarországnak a fegyverhatalmakhoz való szoros barátságát.

Dr. Radocsay igazságügyi miniszter a M.E.P. pestvármegyei tagozata előtt tartott beszédet. Az állam nagy-

Finnország éhínség előtt áll

Procupe washingtoni finn követ felhívást intézett az amerikai néphez, mely felhívás valóságos vészkiáltás. Finnország — írja Procupe — éhínség előtt áll, a takarmány hiány pusztulással fenyegeti az egész mezőgazdasági termelést. Finnországnak a legsürgősebben 15.000 tonna zsirra, 10.000 tonna lisztre, 9.000 tonna gyapotrát, s nagymennyiségű ruhaneműre és gyógyszerre van szüksége. A Finnek segélykérése hatalmas visszhangot vert az amerikai közvéleményben.

Károly volt román király nem távozik Sevillából

Lisabonból jelentik: Azokkal a hírekkel szemben, hogy Károly román ex-király és Lupeszkuné rövidesen Amerikába megy, a volt király környezetében kijelentették, hogy Károly még mindig szigorú ellenőrzés alatt van a sevillai Hotel Palace-ban és sürgető kérései dacára sem kapott kiutazási engedélyt. Azt a hírt, hogy Károly éhség-sztrájkjal fenyegetődzött volna megcáfolják.

A román kormány tehetetlen a légionáriusokkal szemben

Aradról jelentik: A román kormánynak a legionárius rendőrség feloszlatására tett intézkedései, úgy látszik, nem jártak eredménnyel. A legionárius rendőrség ugyanis tovább folytatja egyéni akcióit, folytonos házkutatásokat tart és letartóztatásokat eszközöl. Románia több városaiból érkeznek állandóan jelentések azokról a kilengésekről, melyeket ez az alakulat hajtott végre. Így például Aradon az összes nyomdákat, melyek nem románok tulajdonában voltak, bezárták. A vád ellenük az, hogy kommunista röpiratokat nyomtattak ki. Állítólag meg is találtak egy ilyen röpiratcsomót, ez azonban a város egyik román nyomdájából került ki.

sága — mondotta — az erkölcsi erő-től függ. Az az állam nagy, amelynek közéleti tisztasága szilárd alapokon nyugszik.

Nagyváradon vitéz Bonczos Miklós államtitkár betegsége folytán Szeder Nándor és Kiss Lajos orsz. képviselők ismertették a M.E.P. programját. A gyűlésen Nagyszalontáról is többen résztvettek, közöttük Arday Aladár ref. esperes, Bagoly Bertalan ref. lelkész, Diószeghy Károly főjegyző, Molnár György, Ilyés Sándor és mások.

Társadalmi egyesületek, politikai pártok és sportegyletek bejelentése

Mindazon társadalmi egyesületek, melyek a magyar jogszabályok szerint a belügyminiszter főfelügyeleti jogkörébe tartoznak, kötelesek alapszabályaikat legkésőbb jövő évi január 20-ig a polgármesteri hivatalnak benyújtani. Kaszinók, klubok és hasonló működést kifejtő olyan egyesületek, amelyek helyiségeiben tagjaik számára a kártyajátékot is lehetővé kívánják tenni, valamint a sportegyesületek, alapszabályaikat módosítsák és azokat 8 napon belül, kérvény mellékelésével és a 77.000—932 és 181.000—937. B. M. sz. körrendeletnek megfelelően felszerelve, a belügyminiszterhez való felterjesztés végett, a polgármesteri hivatalhoz benyújtani tartoznak.

Névjegyzékbe veszik az összes társadalmi egyesületeket, melyek e célból alapszabályaikkal együtt 3 napon belül jelentkezzenek a főjegyzői hivatalban.

Közljük továbbá Nagyszalonta város területén működött és bármely okból megszűnt társadalmi egyesületek és politikai pártok vezetőivel, hogy a megszűnt egyesületek és politikai pártok vagyonáról, egyesületenként és pártonként, külön-külön két-két példányban leltárt kell készíteniük és azt a vagyonukra vonatkozó telekkönyvi másolatokkal 8 napon belül a polgármesteri hivatalhoz be kell nyújtaniuk.

Franciaország mindenki ellen megvédi gyarmatait

Vichyből jelentik: Platoun tengernagy, Franciaország gyarmatügyi minisztere nyilatkozatot adott Franciaország koloniális politikájáról. A miniszter hangsúlyozta, hogy Franciaország készen áll gyarmatait bárki ellen megvédeni és teljesen határozottan lép fel minden elszakadási kísérlettel szemben.

A lusta ember

Egy szüreten tapasztaltam a következőket. A taposó kád mellett állva nagy nyögések mellett folytatja a taposó változatának ugyan nem nagyon mondható munkáját. Hamarosan ki is üríti a taposó zsákot s azzal vígasztalódik, majd kiveszi a prés. Délután véget ért a taposás és a taposó is a prés mellett foglalatoskodott. De itt se szívesen, sűrűn ürítgette a prés kosarát, mondván: majd kiveszi a pálinkafőző üst.

Egyszóval atyánkfia mindég más-sal akarta elvégeztetni a reávaró munkát.

Téli teendők a gyümölcsös kertben

Fatisztoztatás az a munka, amely a gazdának nem kerül pénzébe, amit saját maga elvégezhet és ha legalább ennyit minden évben elvégzett volna, akkor ma nem lehetne ilyen nagymérvű a pajzstetű és egyéb kártevők fertőzése.

A téli teendők közé tartozik az igen erősen fertőzött és máskülönben is beteg fák kivágása. Amelyeknél a csúcscsáradás, a koronaszakadás elhalása bekövetkezett, azonkívül a kérgük is rossz, a betegségek továbbterjesztésének megakadályozása céljából a legokosabb, ha ezeket kivágjuk. Azokat a fákat, melyek törzsén és ágain a kéreg még jó, de erősen fertőzöttek, ittjuk meg.

A sűrűn telepített idősebb fák nál első-sorban a legfertőzöttebbeket kivágjuk, ha még mindig sűrű maradna, akkor a feleslegeseket is dobjuk ki.

A fák koronáját ritkítjuk meg, hogy szellős és világos legyen.

A sűrű telepítésben és a sűrű koronában nagyobb a páratartalom, igen sok a kártevőnek alkalmas védett hely és mint már előbb is ismertettük, pára és védett helyen a szaporodás is nagyobb.

Ritka, szellős és világos koronában nemcsak a pajzstetű, de egyéb kártevő sem tud elhatalmasodni.

A ritkítást tehát igen nagy gonddal végezzük el. Elsősorban a száraz, beteges ágakat, az egymást keresztezőket, azután a befelé állókat, majd pedig minden felesleges ág-részt, ami sűrűvé teszi a koronát, távolítsuk el.

A korona kiritkításánál ügyeljünk, hogy az ágak levágásánál csonkot — mely a fára nézve veszélyes — ne hagyjunk.

A sűrű telepítést, a sűrű koronát szakszerűen megpermetezni szinte lehetetlenség. Sűrű fa értékes, jól kifejlődött gyümölcsöt nem hozhat. A legszebb, legértékesebb gyümölcs mindig a szellős, világos koronájú fán terem.

A ritkítás után következik a kéreg felületének megtisztítása. A felcserepesedett kérget igen gondosan kaparjuk le, ügyelve arra, hogy az élő részt — tekintettel a sok sebszennyezőre, pl. vértetű — lehetőség szerint meg ne sértsük. A kérget kaparás után drótkéfével igen alaposan keféljük le. Ügyelnünk kell arra, hogy a fa törzsét egész a gyökérnyakig megtisztítsuk. Minden munkáltnál szem előtt tartjuk az ág-hónaljak alapos kitisztítását, miután a kártevők legnagyobb tömege itt rejtőzködik.

Gondosan szedjük le az összes hernyófészkeket, rászáradt leveleket, összeaszott gyümölcsmumiákat, mert ezzel igen sok kártételt előzünk meg. Az elmúlt télen a le nem szedett, összeaszott levelekben telelő hernyó tavasszal fészkekből kibújva a lombot valóságosan letarolja. A levágott ágakat, ha nem tüzeljük fel még rügyfakadás előtt, akkor vigyük el a gyümölcsöstől távolos helyre. A kéregkaparás lehetőség szerint ponyvára gyűjtsük, vagy a fa alatt összesöpörjük és elégetjük.

Divatlapok gyönyörű választékban kaphatók a Csátary Trafikban,

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Fokozottabb mértékű sertéshízlalásra hívják fel a gazdákat

Mint értesülünk: A megyei és városi mezőgazdasági bizottságokhoz az illetékes alispánok és polgármesterek átiratot intéztek, amelyben felhívják a gazdák figyelmét a fokozottabb mértékű sertéshízlalásra. Az átiratban ki-látásba helyezik azt is, hogy a hatóság igyekezni fog megfelelő takarmányszükségletet a hízlalóknak biztosítani.

Pártolja a jóminőségű divatos és tartós magyar és székely szövete-t! Orbán Károly

Toldi-ucca 6.

Évi tizenkét-millió pengő

takarítunk meg azzal, hogy a száz év előtt feltalált magyar tea újból forgalomba kerül

Az elmúlt nyáron, amikor a kínai és orosz tea ára a háborúval összefüggő okok miatt oly magasra szökkent, hogy sok emberre nézve elérhetetlenné vált, nyomban megindult a kutatás olyan növények után, amelyek a tengerentúlról behozott teát pótolhatják. A kutatás alkalmával derült ki, hogy a környezetünkben levő fák, cserjék és a föld-ből kibúvó növények igen sokféle kellemes és egészséges teapótló anyagot teremnek s ezek most forgalomba is kerülnek.

Az eddigi ismert teapótló növények egy része a legteljesebb mértékben alkalmas arra, hogy a jövőben is használatban maradjon akkor is, amikor a külföldi tea ára ismét leszáll a régi szintre. Az egyik legismertebb teapótlót, mintegy száz év előtt találták fel. Természetbuvárok hosszabb kísérletet folytattak az egyik szőlőfajta virágjával és arra a megállapításra jutottak, hogy ennek a szőlőfajtának a virága ugyanolyan ízű teát ad, mint a külföldi tealevél, azzal a különbséggel, hogy a szőlővirágteában semmiféle ártalmas anyag nincsen. A vizsgálatot annak idején a nyilvánosság előtt végezték és a bizottság tagjai a külföldi és a magyar tea megízlelése alkalmával nem tudták eldönteni, hogy melyik a külföldi és melyik a magyar. A vizsgálat eredménye hamar nyilvánosságra jutott és ettől az idő-től kezdve a magyar tea használata rohamosan terjedt.

A szőlővirág dicsősége azonban csak pár évig tartott. A külföldről behozott tea ára a mélypontra süllyedt és a legtöbben ártértek újból a kínai és az orosz tea fogyasztására. Nekünk különösen fontos, hogy a hazai földben termelt egészséges teát fogyasszuk. A jelenleg forgalomban levő hazai teák nem tartalmaznak semmiféle szerveszetre nézve ártalmas anyagot és azzal, hogy a teabehozatal teljesen megszűnt, évi tizenkétmillió pengő takarítunk meg.

Mi ujság a harctereken?

Anglia ellen készül a német döntő művelet — írják a dán lapok és berlini tudósítók illetékes német helyről származó közlésekre hivatkoznak. Közben a két ellenséges légihaderő egymás városait bombázza. A Földközi tengeren olasz tengeralattjárók görög és angol kereskedelmi hajókat süllyesztettek el.

Afrikában, Tobruk-nál a bevezető harcok már minden irányban folynak. Az angol hadsereg folytatja felvonulását Tobruk ellen.

Albániában egyes szakaszokon helyi harcok, másutt tűzérési harcok folytak. Belgrádi jelentések szerint Klisszuránál már súlyosan tombol a harc.

Francia-Indokína és Sziám között a határvillongások valódi háborúvá fejlődtek. Az indokínai csapatokat 50 kilométerre visszavonták az ország helcséjébe. A franciák az idegen légő számos ezredét, valamint bemszűlöttek-ből alakított zászlódjukat indították út-nak a veszélyeztetett vidékek felé.

Kínában az ellenség skedés a japán és kínai csapatok között egyre erő-ödik. Mindkét részen a veszteség tekintélyes. A japánok néhány helyen sztratégiai okokból kiűritették állásai-kat.

Kereskedelemre szóló ipari jogositvány alapján ügynöki ipar nem folytatható

Az ügynöki ipar ipari szempontból a kereskedéstől teljesen különálló, saját-ságos ipar, amelynek gyakorlásához külön erre szóló ipari jogositványra van szükség. A kereskedő ennél fogva egy több kereskedelmi szakmára szóló ipari jogositvénya alapján a szakmája üzletkörébe tartozó áruk adásvételé-nek közvetítésével iparszerűleg nem foglal-kozhatik.

Amennyiben a kereskedő az adásvétel mellett az adásvétel közvetítésével is foglal-kozni kíván, ezt a tevékenységét csak akkor folytathatja, ha erre külön szabályszerű ipari-jogositványt szerez.

Thüringiában ruganyos fából készítenek butort

A thüringiai Erfurtból kaptuk a hírt, hogy egyes faárugyáraknak sikerült olyan széket, nyári butorokat és üdülőszékeket gyár-tani, amelyek a fa természetes ruganyosságát használják ki, anélkül, hogy a székeket külön párnázni kellene. Ugyanis az eddig használat-ban lévő merev támlákat most könnyen gör-bíthető farugókkal helyettesítették. Az ülő, vagy heverő emberi test a legnagyobb kényel-met érzi ezeknek a székeknek használatánál és nem veszi észre a párnák hiányát. Azzal számolnak, hogy ezek az újfajta ülő alkalmat-ságok érdekelni fogják a vendéglátó ipart, a sport- és fürdőintézményeket is. Ugyanebből a rugalmas fából asztalokat is készítenek.

Nyílt-tér

E rovatban közléteket nem vállal felelősséggel sem a szerkesztőség, sem a főszerkesztő.

A Lubé Kávé és Tapszergyár igazgatósága ezúton tisztelettel tudatja m. t. vásárlóival, hogy egyetlen eladónk sincs pénzfelvételére jogosítva.

Az anyaországiak ajándéka a szalontai gimnáziumnak

Mindig szívesen tesszük, ha nemes cselekedetről kell írunk. Ilyen a szalontai „Arany János” gimnázium ügye is. Tudjuk, hogy ezt a valamikor oly híres iskolát, a felszabadulás teljesen kifosztva találta. Tudták ezt azonban az anyaországbeliek is és magánosok, társadalmi egyesületek és iskolák egymással versenyezve siettek a szalontai gimnázium felsegítésére.

Beszélgést folytattunk Faragó Alfréd igazgatóval, aki hálátelt szívvel emlékezik meg a nemeslelkű adakozókról. Tőle tudtuk meg, hogy a következő ajándékok érkeztek a gimnázium részére.

Az ifjusági könyvtár számára

A szeghalmi ref. Péter János gimnáziumi ifjusága 28 könyv.

Országos Testnevelési Tanács, Budapest 35 könyv.

Gyalóka Imre állomás főnök, Budapest 6 könyv és 75 folyóirat.

Zilahy Lajos, Budapest 4 könyv.

A Közgyműtemények Országos Főfelügyelősége 185 könyv.

A tanári könyvtár számára

Dr. Kertész János, Budapest 3 könyv.

Országos Testnevelési tanács, Budapest 33 könyv.

A Közgyműtemények Országos Főfelügyelősége 596 könyv és 385 folyóirat.

Bégenyi János tanár, Budapest 40 folyóirat.

Az intézet ifjúságának

A szegedi Baross Gábor gimnázium növendékei 401 könyv.

A szentesi Horváth Mihály gimn. növendékei 100 könyv és 9 csomag használt ruhamentő.

Nagy Zoltán sarkadi jegyző 12 könyv.

Miután ezeket az ajándékokat kimondata a növendékek számára küldték, az 513 drb. könyvet és 9 csomag ruhát rögtön ki is osztották a diákok között.

Szegény tanulók tankönyv-segélyezése

Szent István könyvkiadó vállalat 94 tankönyv.

M. kir. Egyetemi nyomda 16 tankönyv.

Franklin társulat 23 tankönyv.

Igazán kedves és megható ez a figyelem, melynél nem az értéket kell néznünk, hanem azt a jóindulatot és áldozatkészséget, mellyel a nemes szívű ajándékozók kifosztott iskolánk talpraállását megkönnyíteni igyekeztek.

ELADÓK

A Bercsényi-utca 8. szám alatti ház; A Gacsóban 9 vékás szántó; a Széperdei dűllőben 3 kat. hold szántó; a Szalmakertben 282 négyszögöl szőlő; a Széperdei dűllőben Fazék-éren 2 hold szántó; a Körtvélyesi dűllőben Szilas 1 és fél hold szántó; a mezőgyaraki dűllőben egyszer 1 holdas és egyszer két holdas szántó. Értekezni lehet Péter Lajos ügyvédi irodájában. Ugyanott még különböző földek, házak és szőlők eladók.

A be nem mutatott lovak pótsorozása

Az elmaradt 3 évet betöltött lovak, öszvérek és járművek pótsorozása f. hó 30 és 31-én lesz megtartva a lóvásártéren. Az elmaradt lovakról a marhaleveleket még e héten ki kell váltani.

Arany János jóslata

Mint ismeretes, egyes ünnepekhez és névnapokhoz a régi öregek, a megfigyelések és tapasztalatok alapján, jóslásokat fűztek, melyek sokszor beváltak. Ilyen jóslat fűződik Vizkereszt napjához is, melyszerint ha ezen a napon kisüt a nap és megcsordul az ereszt, jó gyümölcs és szőlő termés lesz.

Az egyik fővárosi lap felelevenítette, hogy ezt a népi jóslatot, öreg korában Arany János, az egyik legnagyobb magyar költő is megörökítette egy kis rigmusban, írván:

Ha napfényes Vizkereszt,
Megcsordítja az ereszt,
Akkor évben jól ereszt
A gyümölcs s szőlőgeresz.
Öregektől tudom ezt,
Mondhatom: probatum est.
Kelt hoc anno Budapest...

Ezek szerint az idén remélhetünk. Vizkereszt napján kukucska a nap és megcsordult az ereszt is!

Farsang-záró mulatság

Mint értesülünk, a róm. kath. egyház nagyszabású farsangzáró, mulattató hangversennyel egybekötött táncmulatságot rendez. A hangverseny műsorában kacagtató bohózatok és egyéb nagyszerű és értékes vigaszok szerepelnek. Az estély a régi kedélyes farsang minden érdekességét, minden kedves szokását feleleveníti. Az estély rendezőségének az a célja, hogy az idei első magyar farsangra fiatal és öreg, egyaránt még nagyon soká visszaemlékezzen. A rendezőség az estélyen jelmezes felvonulást is rendez és a legszebb vagy legötletesebb jelmez jutalmat kap. Az estély ismertetésére még vizsátérünk.

Táblával kell ellatni a járműveket

Mint értesülünk, f. hó 31-ig az összes járművek tulajdonosainak táblával kell ellátni kocsijukat. (Autók, szekerek, fiakkerok.) A táblák plébából vagy bádognál készítenők és nagyságuk szekereknél 35/25 cm., személyszállító járműveknél pedig 20/15 cm. Utóbbiaknál a névtábla a tükördeszkán helyezendő el. A névjegytábláknak tartalmazniuk kell a nevet, uccát, házszámot, várost és várme gyét. A rendelet betartását a rendőrség és csendőrség szigorúan ellenőrizni fogja.

Az állami tanonciskolában

tűzifa hiány miatt e héten szünetel a tanítás

Nagyszalonta m. város Polgármesteri Hivatala.

143 I. ü/1941 szám.

Bérbeadási hirdetmény

Nagyszalonta m. város polgármestere 1941 évi január hó 18-án déli 12 órakor a városháza emelet 15. számú szobájában tartandó nyilvános árverésen bérbe adja a város tulajdonát képező és a villanytelep mellett fekvő fatelep céljára szolgáló területet.

Az árverési feltételek megtekinthetők a hivatalos órák alatt a városi ügyérsi hivatalban Városháza emelet 2. számú szobájában.

Nagyszalonta, 1941. évi január hó 13-án.

Dr. KAPÉRY BÉLA Dr. HADADY IMRE
városi t. ügyész. polgármester.

Értekezlet

Ma este 8 órakor az összes keresztyén kereskedőkkel a Kereskedelmi Kör kistermében értekezletet tartok. Kérem, hogy az értekezleten teljes számban megjelenni szíveskedjenek. Élrekezesi ügyosztályvezető.

Egy hét a város életéből

Született: Megyeri Sándor fm. napsz. fia Sándor, Czégé Ferenc fm. napsz. fia Lajos.

Házasságok-kötöttek: Nagy László—Vadi Sára (özü.) Csepregi László—Szűcs Juliánna.

Halálozás. Farkas Juliánna ref. 2 bónapos. Metzli Béla Jenőné sz. Mascák Mária róm. kath. házt. 58 éves. Özü Ács Imréné sz. Szoboszlai Juliánna ref. házt. 64 éves. Nagy Lajosné sz. Czégé Sára ref. házt. 57 éves. Lakatos Istvánné sz. Darvasi Zsuzsanna házt. 76 éves. Jámbor Mihály g. kel. fm. napsz. 77 éves. Varga Mihályné sz. Csúth Juliánna ref. házt. 63 éves. Ötvös György ref. 24 napos.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejtethetetlen drága halottunk

Nagy Lajosné

szül. Czégé Sára

temetésén oly nagy számban megjelentek és részvétükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejtethetetlen drága halottunk

Varga Mihályné

szül. Csúth Juliánna

temetésén oly nagy számban megjelentek és részvétükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

GYÁSZOLÓ CSALÁD.

Háromévesnél idősebb lovak megvasalása

Mindazok a lótulajdonosok, akiknek három évesnél idősebb lovuk van, különösen, ha ezek a lovak már osztályozva is lettek, kötelesek lovaikat március 1-től november végéig megvasalva tartani. Ez azért is fontos, mert ha ezeket a lovakat honvédségi szolgálatra hívják be, tulajdonosaik magasabb térítési összeget fognak kapni értük. Mint értesülünk, ennek a rendeletnek végrehajtása annyira kötelező, hogy az ellene vétőket szigorúan meg fogják büntetni.

Apróhirdetések

Eladó egy 75 kg-os malac Kölesér-ucca 26.

Egészséges fiatal nő szoptatós dadának ajánlkozik. Cim a kiadóba.

Masszirozónó ajánlkozik. Munkácsy-utca 1—3

Eladó 130 kilós zsirmalac. Petőfi-ú. 17. Zsák föltozást válllok olcsó áron Szimné, Mussolini-ut 8 sz. (Kispiac).

Eladó 2 drb. 120 kilós zsirmalac. Gróf Csáky István-tér 20.

— A természetes „Ferenc József” keserűvíz régóta kitűnően bevált házszer megrögzött székrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél; biztos, enyhe és gyorsan ható hashajtó, mely számos betegségnél az emésztést javítja és az étvágyat fokozza. Kérdezze meg az orvosát.

A párisi—hendaye gyorsvonat egy alagut végén kisiklott. A két utolsó kocsi kiugrott a sínekről és felborult. Öt utas súlyosan megsebesült.

Szappanfőzés lúgkő nélkül

A m. kir. Országos Közegészségügyi Intézet kiadványt bocsátott közre, mely ismerteti, miként kell szappant főzni lúgkő nélkül. Az Országos Közegészségügyi Intézet kiadványát itt ismertetjük, hogy mindenki megtanulja, miként főzzön szappant lúgkő nélkül. A kiadvány szövege a következőképpen hangzik:

Bevásárlás

Vásároljunk annyiszor 30 deka jóminőségű égetett meszet és annyiszor 42 deka ammoniakszódát, ahány kiló zsirból szappant akarunk főzni. Ha ammoniakszóda nem kapható, akkor helyette kristálysódát vehetünk. A kristálysódából 1 kiló 12 deka szükséges minden kiló zsiradékra, amelyet a szappanfőzésre akarunk felhasználni.

Előkészítés

Vegyünk elő egy elég nagy üstöt, amelyet mosásnál is szoktunk használni, az üst belsejét gondosan tisztítsuk ki, szódával sűröljük ki. Ha rézüstöt használunk, akkor különös gonddal kell megtisztítani a rézrozsától (grünspán) és úgy sűröljük ki, hogy fényes legyen. Az üst olyan nagy legyen, hogy a zsiradék minden kilogrammjára legalább 6-7 liter víz férhessen bele.

Lúgköpótló

Készítsük el a szappanfőző folyadékot a következőképpen: A kitisztított üstbe annyiszor öt liter vizet öntünk, ahány kiló zsirunk van. A vízbe beleszórjuk a megvett szódát és kavargatással feloldjuk. Közben az égetett meszet vnlamilyen tiszta edényben (bádogedény, vasszék, esetleg fa-sajtár) megoltjuk óvatosan, vigyázva arra, hogy a szemünkbe ne freccsenjen. A mesz oltását úgy végezzük, hogy annyiszor egy deciliter vízzel locsotjuk, ahányiszor 10 deka égetett meszet kell a fenti számítás szerint felhasználnunk. (Vagyis ha 90 deka meszet fogunk elhasználni, akkor 9 deciliter vízzel.) Mikor a mesz megoltódik, forró lesz, gőzölög és porrá szét-esik. Ezt a megoltott meszet azután óvatosan beleszórjuk az üstben lévő szódás vízbe és az üstöt meiegíteni kezdjük. Mikor az üstben lévő folyadék éppen forni kezd, vagyis kis bugyborékokat lök fel, akkor csendesen, gyengébb tűz mellett folytatjuk a forralást még egy negyedóraig. Ezután a tüzet eloltjuk és az üstben keletkezett fehér port leülepedni, a folyadékot feltisztítani hagyjuk. Célszerű az ülepedés alatt az üstöt fedővel befedni, de ha nincs fedőnk, a befedés nem okvetlenül szükséges. Fontos az, hogy az üst tartalmát ne keverjük, ne rázzuk, hanem hagyjuk magára körülbelül egy óráig, vagy amíg a fehér por az üst fenekén összegyűl és felette a folyadék teljesen tiszta marad.

Az ülepedés befejezése után nagy merőkanállal óvatosan leszedjük a folyadék tiszta részét. Ez a kész szappanfőző folyadék, amelyet egy külön edényben gyűjtünk össze. Fontos, hogy a folyadék leszedésénél minél kevesebb fehér por keveredjen hozzá. Ha a merőkanállal a port felkevertük volna, úgy néhány percig megint hagyjuk leülepedni és csak azután folytassuk tovább a leszedést. Esetleg ferdére állítjuk az üstöt, így a folyadék jobban leszedhető. Ügyeljünk arra, hogy ez a szappanfőző folyadék ne kerüljön se testünkre (főleg arcunkra), se a ruhánkra és hogy ahhoz gyermek hozzá ne férhessen. Ha a folyadékot leszedtük, az üstben maradt sűrű pépes maradékot öntsük ki olyan helyre, ahol az sem emberben (gyermekben), sem állatban, sem pedig növényzetben kárt nem okozhat. Ezt a maradékot semmire sem lehet felhasználni.

Szappanfőzés

Az üstöt ismét kitisztítjuk, óvatosan beöntjük az összegyűjtött szappanfőző folyadékot, azután hozzáadjuk a felaprított zsiradékot. Most elkezdjük a szappant főzni, úgy, amint azt eddig is szoktuk, amíg azt lúgkővel főztük. Vagyis az üstöt melegítjük, tartalmát felforraljuk és közben kavargatjuk is. Hosszabb-rövidebb főzés után a szappanfőző folyadék „megfogja” a tetején úszó zsirt, vagyis nem látunk már rajta külön megolvadt zsiradékot, hanem az egész folyadék

egyforma, habszerű, sűrű tömeggé lesz; ezt jól kavarva tovább forraljuk, legalább még két óra hosszat. Néha előfordul, hogy hosszabb főzésnél sem akarja a szappanfőző folyadék „megfogni” a zsirt. Ez olyankor fordul elő, ha a szappanfőző folyadékból nagyon sokat elioraltunk s így az üst tartalma nagyon besűrűsödik. Ilyenkor úgy segítünk, hogy minden kiló felhasznált zsiradékra 2-3 liter forró, vagy meleg vizet öntünk az üstbe, jól összekeverjük az üst tartalmát és úgy főzzük tovább. A szappanfőzés akkor van befejezve, ha úgy látjuk, hogy az üstből kavaróval kivett kis részlet egy pohár forró vízben elkeverve jól feloldódik, átlátszó lesz. Ha nem átlátszó, hanem tejszerű lesz a pohárban lévő víz, akkor a szappan még nem kész, tovább kell főzni.

A kész szappant addig főzzük, amíg az elválik a víztől és a víz tetején összegyűlik. Aki akarja, ezt az elválást konyhasó (kősó) hozzáadásával elősegítheti. Ez úgy történik, hogy állandóan jól kavargatva a főzetet, konyhasót (kősó) adunk hozzá, amíg csak a kavarásnál jól látjuk, hogy a szappan a folyadék tetején összegyűl, sűrűn összeugrik, elválik és alul a sötét színű folyadék elkülönül. Ha a szappan már magától elvált, konyhasót hozzáadni nem szabad.

Mikor a szappan a folyadék tetején összegyűlt és kissé besűrűsödik, merőkanállal a szokásos módon, óvatosan, zsádkarabokkal, vagy vászonnal kibélelt lyukacsos ládákba szedjük le és kihűlni, megkeményedni hagyjuk. Eljárhatunk azonban úgy is, hogy nem szedjük le a szappant a folyadékról, hanem másnapig ott hagyjuk teljesen kihűlni. Másnap aztán egy darabban leemelhetjük a teljesen megszilárdult szappant. Az üstben visszamaradt vizes folyadékot öntsük ki, ügyelve arra, hogy sem emberben, sem állatban kárt ne tegyen.

Tudnivalók

1. A jóminőségű égetett meszet arról ismerjük meg, hogy elég könnyű, fehér, nem sűrűkés, nem agyagos és hogy ha belőle egy kis darabkát próbaképpen megnedvesítünk, azonnal, vagy hamarosan melegedni, vagy gőzölögni kezd és szétesik.

2. A szappanfőzéshez használt mosószódát a kereskedésben ammoniakszóda és kristályszóda néven árulják. Az ammoniakszóda elmállott, poralakú, vízmentes, a kristályszóda pedig darabos.

Példa

Ha 3 kgr. zsiradékunk van, amelyből szappant akarunk főzni, akkor venni kell: égetett meszből 3-szor 30 dekát, tehát összesen 90 dekát; ammoniakszódából 3-szor 42 dekát, tehát összesen 126 dekát, vagyis 1 kiló 26 dekát. (Ha ammoniakszóda nem kapható, akkor helyette kristálysódából 3-szor 112 dekát, tehát összesen 336 dekát, vagyis 3 kiló 36 dekát.) Az üst legalább 21 literes legyen.

Eladó

a Vénkertben 850 □
elsőrendű csémege szőlő,
fele gyümölcsös, fiatal faj gyümölcsfákkal
és pajtával. — Horthy Miklós-út 7 sz.

Sokkal tovább élünk, mint nagyapáink!

Az amerikai statisztikai hivatal az életbiztosítótársaságok részletes adatai alapján tanulságos kimutatást állított össze az emberi élet tartamáról és a különböző jellegű megbetegedések, valamint balesetek arányszámáról.

Ezek szerint 29 közül egy ember hal meg végelgyengülésben. A legtöbb haláleset szívbaj következtében áll be. Maguknak az orvosoknak 44 százaléka is szívbajos.

Az erőszakos elhalálozások arányszámai így oszlanak meg:

734 közül 1 ember hal meg vízbefulladás és 7947 közül 1 égési sebek következtében; 11.029 közül egyet szurnak agyon; 29.800 közül egyet mérgeznek meg; 20.734 közül egy kap halálos lövést; 43.346 közül egyet

sujt agyon a villám; 30.355 közül egyet nek halálra (nőknél ez az arányszám 234.956:1); 86 közül egy lesz öngyilkos. A rekordot a közlekedési balesetek tartják, amelyeknek következtében 39 közül egy ember hal meg.

A betegségek így oszlanak meg:

Az influenza halálozási száma: 85:1; a diftériaé 114:1; a tetanuszé 4219:1; a himfőé 79.479:1; a veszettségé 960.000:1; a hősege 8514:1; a hidege 29.807:1. Ezzel szemben betegség, vagy szomjúság következtében csak 31.787 ember közül hal meg egy.

Mindezek ellenére az emberélet tartama állandóan növekszik. 1840-ben az átlagos életkor 40 év volt; ez 1890-ben 44, 1900-ban 49, 1910-ben 53 és 1939-ben 61 esztendőre emelkedett.

Liszt-, hus- és bor-raktárkönyvek,
valamint kereskedőknek könyvvezetéshez szükséges beíró- és pénztárkönyvek kaphatók

T. Balogh Lajos

könyv- és papírkereskedésében

Szakszerű töltőtoll javítás!

Újfajta lábas, amelyben egyszerre három tál étel főzhető

A mindig jobbra vágyó ember már időskor óta arra törekszik, hogy mindennapi életét kényelmessé tegye, hogy háziartási gondjait csökkentse és otthonát szépítse.

Az idei őszön a német fővárosban olyan lábasokat hoztak forgalomba, amelyekben egyszerre háromféle ételt lehet készíteni. Az újfajta lábasok tulajdonképpen három különálló darabból állanak, külön fedővel és így az első pillanatban ez a három részből álló lábas nem látszik különösnek, de ha arra gondolunk, hogy a három lábast a takaréktűzhelyen egyetlen lyukra vagy karikára lehet állítani, akkor rögtön megértjük, hogy az új találmány miért praktikus. Előnye elsősorban az, hogy sok tüzelőanyagot takarítunk meg, főleg a gáz- és villanykályhánál, de az is előnye, hogy a háziasszony, anélkül, hogy elmozdulna a helyéről, egyhelyben állva főzi meg az ebédet.

Divatos turbánok, sapkák

Legújabb előnyomdai minták érkeztek

Rubinné

Minerva áruházába

Egy háló és nappaliba való butor olcsón eladó

A ref. Nőszövetség szeretet- vendégsége

A szalontai ref. Nőszövetség híressé vált, családias jellegű teadélutánjára sokan gyűltek össze tegnap délután a ref. Iskola kultúrtermébe. A műsor méltó volt a Nőszövetség missziójához. Zsoltárecskés után Nóbik József s. lelkes mondott megható imát, majd Torda Ferenc ig. tanító tartott gondosan felépített beszédet a jó Isten áldásáról és embertársaink szeretetéről.

Német Rózsi VII. oszt. tanuló rendkívül kedvesen és ügyesen két verset szavalt, majd Tordai Ferencné vallásos dalokat énekelt nagyon szépen. Arday Aladárné, ref. esperes neje. M. Katona Ilona: Az utolsó percben című novelláját olvasta fel megnyerően és hatásosan, majd Bordás Lajos és Kiss Ernő akiket már műkedvelő előadásokról jól ismerünk léptek pódiumra. Első hazafias verset szavalt, utóbbi irrederentia dalokat énekelt. Mindkettő a töle megszokott művészettel. A bájos kis Bódi Olga I. oszt. tanuló egy monológot adott elő nagyon kedvesen, majd a Himnusz következett: méltó befejezésül a meghitt testvéri összefogásnak.